

הדלקת נרות: 18:22

צאת השבת: 19:34

מוצ"ש לר"ת: 20:20

הזמנים לפי אופק ירושלים

שבת
הגדול!

ביתנו החדש

ארגון לשלום בית וחנוך ילדים, בראשות הרה"ג אבנר קוזאס שליט"א

ביחד

היכן מדברים?

כדי לרענן את השיחות וליצור מוטיבציה אליהן, צריך לשנות מדי פעם מקום. לא חייבים לדבר דווקא במטבח או בסלון, אפשר גם לצאת למרפסת או לשבת בפינת האוכל. מדי פעם אפשר לצאת להליכה בשכונה, או לשבת על ספסל בגן הציבורי ולדבר. פעם בשבוע אפשר לצאת לבית קפה או מסעדה, או לובי של מלון. שינוי המקום יוצר שינוי אווירה וזה יוצר חידוש ועניין שאנו כל כך זקוקים להם.

אם כבר יוצאים מהבית לשיחה במקום ציבורי, ההמלצה היא לחפש מקום שקט וסוליד, שלא יהיו בו יותר מדי אנשים ודברים שימשכו את תשומת לבנו, שאם לא כן, יצא שכרו בהפסדו. מיותר לציין שמכשירי הסלולר צריכים להיות כבויים.

לפעמים אפשר לראות זוגות שיושבים בבתי קפה, זה מול זה, הוא מדבר שעה שלמה בטלפון והיא בוחה בו או מתעסקת עם האוכל משועממת לחלוטין... מחזה עצוב.

ואם נשאל אותו: אתם יוצאים ומדברים? הוא יענה: בטח! כל שבוע, אפילו פעמיים. הוא קורא לזה יציאה ושיחה, ואנו רואים שאין כאן כלום.

גם יציאה ביחד עם זוגות נוספים וחברים, לא נקראת יציאה זוגית. הדעת מוסחת בכל רגע, ואין את הפרטיות הנחוצה בין איש לאשתו. לא לזה יקרא תקשורת זוגית.

אפשר לצאת מדי פעם עם זוג נוסף או קרוב משפחה, אבל לא על חשבון השיחה הזוגית שכל כך חשובה לחיזוק הקשר והאחדות בין בני הזוג.

כמובן שצריך מדי פעם לארגן לעצמנו יציאה לבד לנופש במלון או בצימר, שם יש הרבה זמן לדבר, לחוות חוויות משותפות, ליהנות מטיול, רכיבה על סוסים, טיול גיפים וכד'. גם זה יקרא תקשורת.

גם באירועים משפחתיים כגון שבת חתן, בר מצוה, או מסיבות אחרות, נוצרות הזדמנויות להיעלם לזמן מה כדי לשבת ביחד וליהנות משיחה משותפת.

(מתוך הספר 'ביחד')

פרשת השבוע

כולנו אחים

כתב דוד המלך ע"ה בתהילים – "שִׁיר הַמַּעֲלוֹת לְדָוִד, הַנֶּה מִה טוֹב וּמִה נְעִים שִׁבְתֵי אֲחִים גַּם יַחַד". על איזה אחים דיבר דוד המלך? אלו משה ואהרן שהם הסמל של האחוה. לא היו אחים אהובים ונעימים ומפרגנים זה לזה כמו משה ואהרן.

בשעה שהקב"ה רצה לשלוח את משה לגאול את ישראל משה סירב מרוב ענוותו, ושבוע ימים נערך כעין "ויכוח" אם ללכת לגאול את עם ישראל או לא. בסופו של דבר אמר משה לקב"ה – "שלח נא ביד תשלח" – כלומר שלח ביד מי שאתה רגיל לשלוח, הנה אהרן נמצא במצרים עם בני ישראל והוא יוציא אותם משם, אמר לו הקב"ה רק אתה תהיה הגואל,

ואז אמר משה רבונו של עולם, אהרן אחי בן – 83 ואני בן 80, וזה לא יפה שהאח הקטן יאמר לאח הגדול מה לעשות, לכן כדאי שאהרן יגאל אותם, אמר לו הקב"ה שאין לו לחוש מכך שמא אהרן יקנא או שלא יקבל זאת בהבנה אלא הוא ישמח בשמחתך שנאמר: "וראך ושמח בליבו".

ובאמת כשמשה הגיע למצרים יצא אהרן לקראתו וקיבלו באהבה גדולה. וגם משה החזיר לאהרן אחיו בצוויו של הקב"ה ומשח אותו להיות כהן גדול.

בפרשה שלנו מסופר איך משה רבנו הכין את אהרן ומשח אותו להיות כהן גדול ובסופו של התהליך כתוב: "ויצק מִשְׁמֶן הַמִּשְׁחָה עַל רֹאשׁ אֶהֱרֹן וַיִּמָּשַׁח אֹתוֹ לְקַדְשׁוֹ".

אומרת הגמרא שבשעה שמשח את אהרן ויצק את שמן המשחה על ראשו, השמן טפף עד שחדל, ונשארו בסוף זקנו של אהרן שתי טיפות שהיו כמין שתי יהלומים שלא יבשו לעולם, ובשעה שהיה יושב לפני הספר, היו הטיפות עולות לצדעיים ואחר כך יורדות חזרה לקצה הזקן.

הנס הזה היה כ-40 שנה וכל ישראל ראו זאת. ולכן ממשיך מזמור התהילים שכתבנו למעלה: "כִּשְׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֵרֵד עַל הַזָּקֵן זֶקֶן אֶהֱרֹן שְׂיֵרֵד עַל פִּי מְדוֹתָיו".

ובדרך רמז נאמר ששתי הטיפות הללו כמין שני יהלומים, היו רומזים לשני מנהגי הדור – משה ואהרן שהיה בניהם קשר של פרגון והערכה לא פשרות.

אם נשים לב נגלה שגם בבית שלנו יש שני אחים, זה הבעל והאשה. שכן כתוב בשיר השירים: "אחותי רעייתי...".

אשתו של אדם נקראת "אחותי", הקשר בין איש ואשתו צריך להיות קשר טוב כמו אח ואחות, מפרגנים אחד לשני, דואגים זה לזה ועוזרים איש לרעהו ללא כל חשבון לתמורה וללא תחרות.

אם ננהג כך נזכה להשראת השכינה בביתנו כמו ששרתה בזמן שהיו בני ישראל במדבר.

בברכת שבת שלום

כלב הולך ביערות הגיוגל. פתאום מגיח מהשיחים נמר ומתכוון לטרוף אותו. הכלב, שרואה שלידו מונחות עצמות, מסתובב כשפניו לעצמות ואומר בקול: "יאים! איזה נמר טעים!" הנמר שומע את הכלב, מתחיל לשקשק, מסתובב ובורח. באותו זמן יושב על העץ מעליו קוף שרואה את מה שעשה הכלב. הקוף, שרוצה להיות מיוודד עם הנמר, רץ אליו ומספר לו מה שקרה. הנמר העצבני מורה לקוף לשבת לו על הגב כדי שילכו ביחד אל הכלב. הכלב, שרואה את הקוף והנמר מתקרבים, מסתובב שוב אל העצמות ואומר בקול: "איפה הקוף הזה שהבטיח לי עוד נמר?"

בדיחה

מטרות העונש

ועל זה התורה אומרת: "וְהָיָה אִם בֶּן הַכּוֹתֵץ הִרְשָׁע וְהִפִּילוּ הַשֹּׁפֵט וְהַכֹּהֵן לְפָנָיו כְּדִי רִשְׁעָתוֹ בְּמַסְפֵּר. אַרְבָּעִים יִכּוּ לֹא יִסִּיף לְהַכְתּוֹ עַל אֶקֶה מִפֶּה רַבָּה וְנִקְלָה אֶחִיד לְעִינֶיךָ". לפני שאדם מקבל עונש של מלקות, הרופא אומד כמה מלקות העבריין יכול לסבול. עם האבחנה הזאת ניגשים אל הדיין, והדיין פוסק את מספר המלקות. ואם קרה שבאמצע המלקות הנידון לא יכול לעצור את נקביו והתבזה, מפסיקים מיד להלקותו והוא נפטר משאר המלקות.

הרי לפנינו שכבוד האדם הוא ערך עליון, ולכן אמרה התורה "וְנִקְלָה אֶחִיד לְעִינֶיךָ". אף על פי שהוא נקלה, אל תשכח שהוא אֶחִיד, שמור על כבודו של הנידון ואל תוסיף להלקותו. מכאן גם למדנו שהמטרה של העונש אינה נקמה אלא הכוונה לדרך הנכונה.

אם כבר מדברים על לא לנקום, כאן המקום לומר שכאשר מענישים ילד צריכים להשתדל לעשות זאת שלא בשעת כעס. לצערנו, ברוב הפעמים ואולי בכל הפעמים שאנו מענישים את ילדינו, אנו עושים זאת מתוך כעס וזעם.

ברור לכולנו שכאשר אדם כועס מאד הוא לא מחנך, אלא פורק כעסים ותסכולים, ונוקם מזה שהכעיסו. כמובן שרמת התגובה במקרה כזה לא תואמת בכלל את גודל העבירה, וממילא הילד מפתח שנאה כלפי המעניש. כדי לא להגיע למצבים האלה, עלינו ההורים להירגע לפני מתן העונש, ולהפעיל שיקול דעת.

א. הכנעה (לא השפלה) - כשמענישים בצורה נכונה משיגים אצל הילד הכנעה. הילד מטבעו רוצה לשלוט בעניינים, לחלק הוראות ולעשות ככל העולה על רוחו.

לפעמים הוא מרגיש שהוא צריך להיות המורה או מנהל בית הספר, ולפעמים הוא גם אומר שהוריו לא יודעים לחנך. העונש 'מסדר' לו את הראש, והוא מתחיל להבין שיש מי שמנהל את חייו ומחליט עבורו לטובתו.

ההענשה היא בעלת חשיבות עליונה עד כדי כך שאמרו חז"ל שאם יש למורה תלמיד מעולה או שיש לאב ילד מצוין, שמציית ומכין שיעורי בית בזמן ומצליח בלימודים ובמשימות, עדיין צריכים להמציא פעם בשנה איזו סיבה להעניש אותו, כדי שהוא ידע מה זאת קבלת מרות ויהיה כנוע לפני הגדולים ממנו.

ב. שיפור המידות (לא נקמה) - למדנו שהעונש עוזר לילד להתגבר על הדחפים השליליים והמידות הלא טובות. אבל רק כשכלו כל הקיצין, משתמשים בו כדי להשיג זאת. כאמור, בתורת ישראל יש שכר ויש עונש. התורה מפרטת מהם העונשים על כל עבירה ועבירה ועל כל קו אדום שהיא מציבה, בצורה ברורה. ישנן עבירות שכפרתן במלקות.

סיפור לשבת

סיפר מרן הרב עובדיה יוסף זיע"א:

באותו שבוע היה שבת הגדול שלפני הפסח, והרב הראשי רבי יצחק היה נוהג לשאת דרשה בשבת הגדול, וכן דיני פסח וכו', וכשהגיע שבת הגדול, בית הכנסת היה מלא מפה לפה, וגם ר' חי טייב ישב עם כל הקהל.

ר' יצחק עלה לתיבה, וכשרצה לפתוח את פיו הקדוש, והנה זה פלא, לא יכל לפתוח את פיו ולבטא אפילו מלה אחת, כל הדרשה שהכין נשכחה ממנו. האנשים בבית הכנסת המה ראו כן תמהו, ולא ידעו פשר דבר.

הרב ניסה לאמץ את מוחו, קימט את מצחו, ניסה להיזכר ולא הועיל כלום. הבין הרב שידו של ר' חי בענין, פנה אל הקהל ושאל: ר' חי נמצא כאן? כן, ענה הקהל - הוא מצוי בינינו והוא כאן לידינו.

באותה שעה פנה הרב לר' חי ושאלו: מדוע עשית לי כך? השיב לו ר' חי - אתה סגרת מלמטה... ואני סגרת מלמעלה... תפתח אתה מלמטה ואני אפתח מלמעלה... חייך הרב ואמר: מעתה אני מתיר לכל בעל החנויות למכור לר' חי משקאות חריפים... ומיד כשאמר זאת,

אמר לו ר' חי: עכשיו כבוד הרב יוכל לפתוח פיו ולדרוש כרגיל. ותיכף פתח הרב את פיו, ודרש דרשה כמעין המתגבר, כימי עולם וכשנים קדמוניות..

(יביע אומר)

מסופר על הגאון רבי חי טייב זצ"ל (בן אחיו של הגאון רבי יצחק טייב זצ"ל בעל "ערך השלחן") שהיה מרבה לכתוב חידושים רבים על השי"ס והראשונים עוד מקטנותו, והיה שוקד בתורה יומם ולילה.

אמו שדאגה לבריאותו, דיברה על לבו שישגיח על בריאותו ולא ישאר ער עד שעה מאוחרת, אך ר' חי שאהבת התורה פיעמה בקרבו, המשיך ללמוד ולשקוד על התורה.

פעם אחת סיפרה אמו לשכנתה, שבנה ר' חי לא משגיח על בריאותו ולומד וכותב עד שעה מאוחרת בלילה. השכנה שהיתה בעלת מדות רעות ובעלת קנאה, "יעצה" לאמו של ר' חי, שכאשר ילך בבוקר לשיבה תשרוף את כל כתביו וחידושי התורה שלו, וכך ימנע עצמו מלהמשיך לכתוב.

אמו שהיתה תמימה וחשבה שהדבר יביא תועלת, עשתה כדברי השכנה ושרפה את כל חידושיו...

כשחזר בערב לביתו וראה שכל כתביו נשרפו, נצטער צער גדול, ונכנס למרה שחורה ודכאון, ומחמת זה התחיל לשתות משקאות משכרים כדי לשמח את לבו ולהפיג את צערו.

דודו של ר' חי, הגאון רבי יצחק טייב זצ"ל הרב הראשי לטוניס, ניסה להרחיקו מהמשקאות המשכרים, כדי למנוע חילול השם ולזות שפתיים, אך לא הצליח למנועו.

ולכן שלח להודיע לכל בעלי החנויות מוכרי משקאות חריפים, לבל ימכרו לבן אחיו ר' חי משקאות חריפים. ואכן כאשר בא כהרגלו ר' חי לקנות משקה חריף, השתומם מאוד כאשר כל בעל חנות אמר לו שהוא מצטער ולא יכול למכור לו. הבין ר' חי שידו של דודו ר' יצחק בענין, ושמר את הדבר בלבו.

הגדה של פסח

הדש! הדש! הדש!

הגדת 'אבות לבנים' מאת הרב אבנר קוזאס שליט"א

עם הדרכה להורים להפעלת הילדים

כדי להפוך את ליל הסדר למרתק